

L'EDUCACIÓ A BALEARS (XIV)

DEL CONFLICTE AL DIÀLEG?

Tradicionalment, *Quaderns Gadeso* publica un número dedicat a l'educació coincidint amb l'inici del curs escolar. La publicació sol contenir les opinions ciutadanes sobre les fortaleses i debilitats del sistema educatiu, els principals problemes detectats i els possibles camins de millora. No obstant, en els darrers anys la conflictivitat ha estat la protagonista en les relacions entre la comunitat educativa i el govern anterior: *Tractament Integrat de Llengües, vaga de docents, retallades, mobilitzacions...*

Per això és adient demanar, i així ho fem en aquesta primera pàgina, per les percepcions ciutadanes sobre els efectes del canvi de govern en la millora o no de la conflictivitat esmentada. Com sempre hem defensat, és trist que, en qualsevol tema, no sigui possible dialogar, discutir i arribar a consensos, encara que siguin de mínims. Però si parlem d'educació la cosa és molt més greu i preocupant, doncs se tracta del futur dels nostres nins i joves i, per tant, del nostre com a societat.

Esperem que en aquesta legislatura que tot just comença no es perpetuin les desavinences i puguem, entre tots, construir l'educació que mereixem, sense caure en maniqueïsmes estèrils ni enfrontaments perjudicials.

Mostra: 900 entrevistes
Error màxim: +-3,3%.
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: setembre 2015

Ara fa un any, en l'habitual Quadern Gadeso d'inici de curs, vàrem demanar als ciutadans de les illes si veien possible arribar a un consens que solucionàs el conflicte educatiu en un temps relativament curt, i els resultats eren contundents, doncs només un 9% ho veia factible. Quan es tractava d'assenyalar les responsabilitats, els enquestats també eren prou clars i atribuien la culpa a la manca de voluntat per dialogar del Govern de les Illes Balears.

Hem de recordar que llavors el conflicte estava enquistat en el sector educatiu i semblava no tenir perspectives de solució. Un conflicte que, sense negar la seva importància, no es pot reduir a un tema de llengües, doncs la problemàtica educativa a les illes i arreu de l'estat és molt més àmplia i profunda. I el punt principal a solucionar és precisament la manca absoluta de diàleg i de consens (un consens imprescindible i que desitja la pràctica totalitat de la població

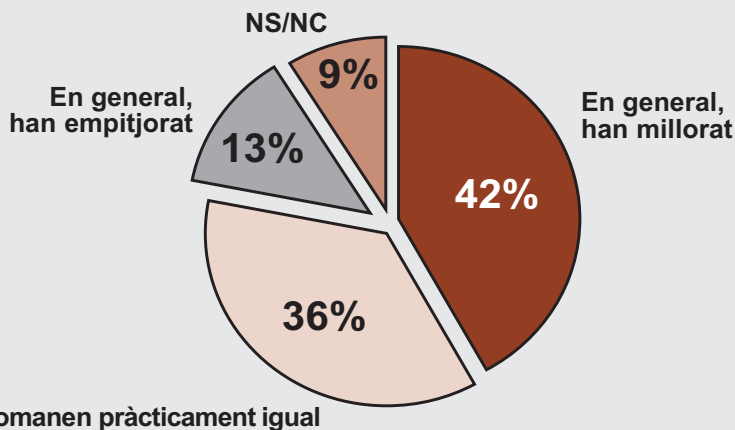
illenca i d'arreu de l'estat).

Avui, hem volgut demanar als ciutadans de les illes si creuen que, amb la imprescindible prudència que suposen els pocs mesos de legislatura, les relacions entre el sector educatiu i el govern són millors que fa un any. La taula 1 reflecteix que un 42% dels enquestats considera que, en general, han millorat, enfront d'un 13% que opina precisament el contrari. Aproximadament un terç de la població no creu que s'hagin produït canvis substancials.

En qualsevol cas, és destacable el canvi de percepció, i desitjable que el diàleg i el consens recuperin el lloc que mai no haurien d'haver perdut. En les pàgines següents analitzarem les valoracions que fan els ciutadans del sistema educatiu en general i, de manera més concreta, com veuen els problemes als que s'ha d'enfrontar i les actituds i mesures dels distints agents.

CREIEU QUE, AMB EL NOU GOVERN, LES RELACIONS AMB EL SECTOR EDUCATIU...

TAULA 1

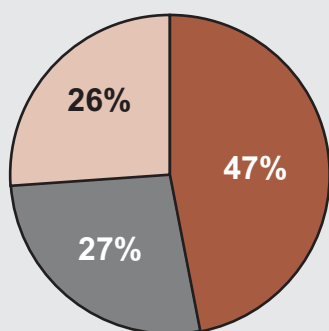

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2015

L'EDUCACIÓ, D'ACTUALITAT

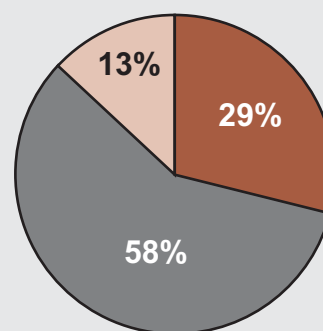
En el moment de la publicació d'aquest Quadern, s'han produït ja alguns moviments per part del nou executiu i també reunions de la Conselleria amb els distints agents de la comunitat educativa orientats, almenys en teoria, a redirigir el conflicte cap a un clima més favorable al diàleg i al consens. En aquesta línia, també hem volgut polsar l'opinió ciutadana sobre la famosa i polèmica Llei Wert, que molts de governs autonòmics (entre els que hi figura el balear) han intentat frenar.

Quina opinió us mereixen les primeres mesures adoptades pel Govern en matèria educativa?

- Bona, crec que van en la bona direcció
- Dolenta, no han solucionat els problemes
- No ho sé

Quina opinió us mereix la vaga, encara convocada però no activa, en el sector educatiu?

- Bona, és una mesura de pressió necessària
- Dolenta, s'hauria de desconvocar ja
- No ho sé

TAULA 2

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2015

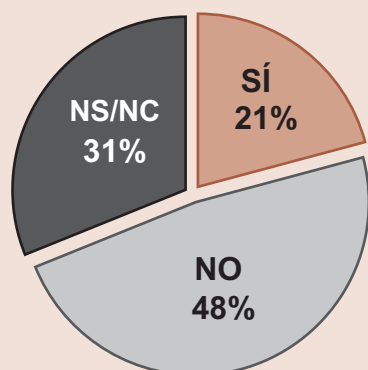
Gairebé la meitat dels consultats creu que les primeres mesures adoptades pel **Govern de les Illes Balears** en matèria educativa van en la bona direcció, mentre que un 27% creu que no han solucionat els problemes existents (veure pàgina 3). Per altra banda, i sense que això signifiqui una oposició a les reivindicacions dels docents, gairebé sis de cada deu enquestats creu que la **vaga** "latent" encara convocada en el sector educatiu s'hauria de descartar com a mesura de pressió i desconvocar de manera immediata. Un terç, en canvi, creu que es una mesura necessària per assolir els resultats desitjats.

Pel que fa a la **LOMQE**, més coneguda com LLei Wert, la taula inferior mostra com és escàs el percentatge de població que fa seus els arguments del govern central per aplicar-la (lluita contra el fracàs escolar, inserció laboral, idiomes...), mentre que la meitat de la ciutadania la rebutja, principalment perquè suposa una mercantilització de l'educació, comporta una segregació no desitjable de l'alumnat i acaba amb la democràcia en els centres. La polèmica reintroducció de la religió catòlica com a assignatura avaluable també figura entre els principals factors de rebuig.

TAULA 3

OPINIONS SOBRE LA LOMQE (LLEI WERT)

Creieu que la Llei Wert és el millor camí per solucionar els problemes del sistema educatiu?

PRINCIPALS ARGUMENTS

Lluita contra el fracàs escolar
Garanteix l'aprenentatge d'idiomes
Afavoreix la inserció laboral dels joves
Atorga més autoritat als professors

Suposa una mercantilització de l'educació
Comporta una segregació de l'alumnat
Torna a introduir la religió a les aules
Acaba amb la democràcia en els centres

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2015

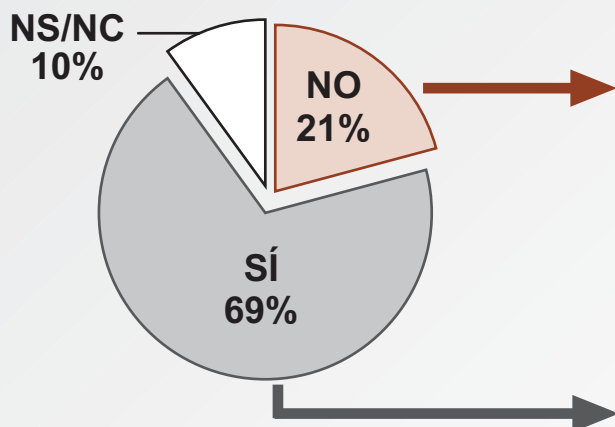
CRISI I PROBLEMES EDUCATIUS

No es pot negar que el context de crisi socioeconòmica actual influeix de manera determinant a l'hora d'elaborar els pressupostos, però amb els canvis de govern autonòmics després del 24 de maig s'ha detectat com a mínim una voluntat de reforçar les partides destinades a educació. Defensen els illencs un increment de la despesa pública en el capítol educatiu?

ELS EFECTES DE LA CRISI SOBRE EL SISTEMA EDUCATIU

TAULA 4

En una situació de crisi com l'actual, creieu que s'ha d'incrementar el pressupost del Govern Balear destinat a Educació?

PRINCIPALS ARGUMENTS

- És possible i necessari reduir el nombre d'interins i personal eventual
- Amb una millor gestió, es poden reduir les despeses destinades a Educació
- L'educació no és una despesa, és una inversió de futur
- S'ha d'apostar per l'educació i la formació per sortir més aviat de la crisi

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2015

Com es pot veure a la taula número 4, només un escàs 21% creu que la despesa destinada a educació es pot i s'ha de reduir, enfront d'una majoria que creu que la crisi econòmica no pot influir negativament en el finançament del sistema educatiu.

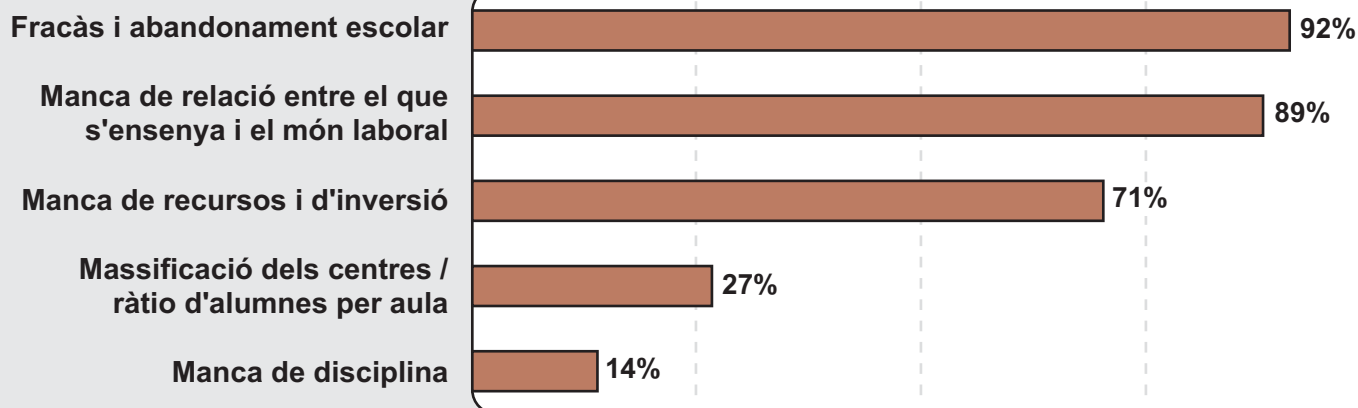
Els principals arguments dels que advoquen per la reducció de despesa són la necessitat de **reduir el nombre d'interins i de personal eventual** i la creença que **millorant la gestió** actual és possible disminuir els recursos sense que afecti de manera rellevant a la qualitat de l'ensenyament. Al contrari, els defensors de mantenir o fins i tot ampliar les partides pressupostàries afirmen que l'educació no es pot considerar una despesa, sinó una

inversió, i que, si volem sortir de l'actual crisi econòmica, hem d'apostar de manera ferma i convençuda per la **formació** dels nostres nins i joves (millorar el capital humà per millorar l'economia).

Quan demanam a la població pels principals problemes del sistema educatiu: els primers llocs els ocupen des de fa anys el **fracàs i abandonament escolars** i la **manca de relació** entre el que s'ensenyava a l'escola i els requeriments del món del treball. També es destaca, i amb un creixement molt rellevant, la **manca de recursos i inversions** (retallades). Per últim, hi trobam la **massificació** dels centres (conseqüència directa de l'anterior) i l'escassa **disciplina** observada en els centres.

TAULA 5

PRINCIPALS PROBLEMES DEL SISTEMA EDUCATIU BALEAR

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2015

EDUCACIÓ: AUGMENTA LA IMPORTÀNCIA...

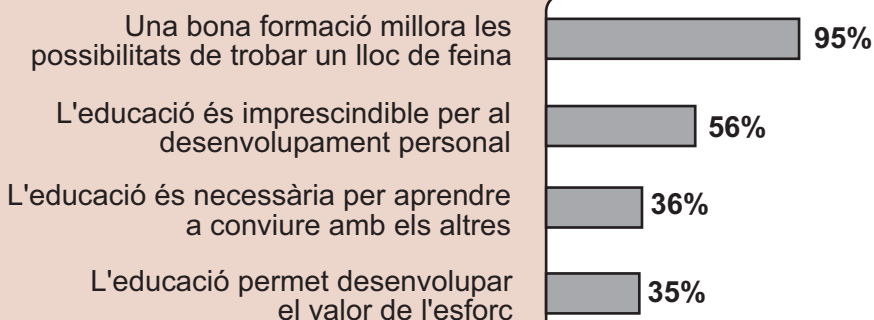
TAULA 6

IMPORTÀNCIA PER ILLES

Mallorca	6,9 ↑
Menorca	7,5 ↑
Pitiüses	6,6 ↑
BALEARS	7,0 ↑

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2015

FACTORS DETERMINANTS

La situació actual de crisi socioeconòmica ha influït en l'augment de la importància que atorguen les famílies a l'educació. Aquest augment s'observa a cada una de les illes de la nostra comunitat. Les famílies consideren, de manera majoritària i cada cop amb més intensitat, que una bona formació és imprescindible, si bé no per garantir,

si per millorar les **possibilitats d'accedir a un lloc de feina estable i de qualitat** (un 95% així ho creu). Altres factors determinants de l'increment de la importància, encara que en menor mesura, són el **desenvolupament personal**, la capacitat per **conviure i respectar els altres** i la posada en valor de la **cultura de l'esforç**.

... I LA SATISFACCIÓ CONTINUA A LA BAIXA

I també des de ja fa uns anys, el grau de satisfacció dels ciutadans i ciutadanes de Balears envers el sistema educatiu experimenta una continua baixada, situant-se enguany, i utilitzant termes escolars, molt per sota de l'aprovat. Igualment com hem fet amb la importància, s'analitzen els factors que més han influït en aquesta disminució de les valoracions.

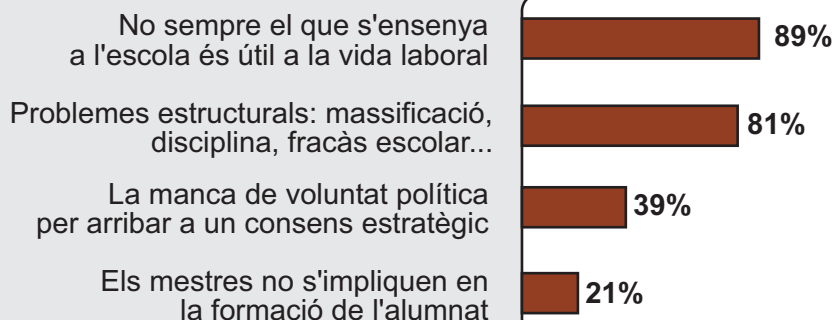
TAULA 7

SATISFACCIÓ PER ILLES

Mallorca	3,8 ↓
Menorca	4,0 ↓
Pitiüses	3,7 ↓
BALEARS	3,8 ↓

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2015

FACTORS DETERMINANTS

Com es pot deduir del que hem vist fins ara, en època de crisi les famílies tendeixen a veure l'educació com una eina per accedir al món laboral i obtenir un treball estable i lluny de la precarietat. Així doncs, el principal motiu de l'escassa valoració observada és la **manca de relació entre el que s'apren durant el període formatiu i el que**

s'exigeix en el mercat de treball. Després hi apareixen la **problemes estructurals com la massificació o el fracàs escolar** i la **manca de voluntat política per arribar a consensos** i solucionar els punts febles del sistema educatiu, que perd intensitat en relació a l'any passat però que no deixa de ser una crida als nostres representants.

Amb el suport de

Ajuntament de Palma

Fundació GADESO: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042. PÀGINA WEB: www.gadeso.org
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org
Dipòsit legal: PM-436-2011

